

Thomissøns Påske

Påskegudstjeneste fra Luthertiden efter kilder fra Ribe Domkirke

	Catalogus Librorum SCHOOLÆ RIBENSIS, quorum penes Iudicium etorem est asservatio.
	LIBRI MUSICI.
In folio, vñnden i Ros fratre. Unus Liber.	MISSÆ Quatuor Clementis non Pape, Iovanij simul impressæ : quas Comparavit in Schola Ricensis usum, M. Johannes Thomas Ricensis A. 1558.
In folio, vñnden først Unus Liber.	MISSÆ aliquot Calamo exarata in grandi per velusto libro.
In Quarto, Libri IIII. H̄nholi miseni Cod. vñnden vñnden sunt frappet.	Libri quatuor OFFICIORUM de festis, Wittenbergæ impressi apud Ge- org. Rhan. Item, OFFICIA Paschalia, excusa apud eundem.

Ribe Domkirke

Søndag, 19. april 2015, kl. 16.00

Klokker ringer
 Bedeslagene
 Præsten går ind (*uden orgelmusik*)

Introitus	<i>Salmernes Bog Kapitel 139 Vers 18, 5, 6, 1 og 2</i>
<i>Jan z Lublina</i>	<i>Orgelintonation</i>
<i>Conrad Rein</i>	Resurrexi, et adhuc tecum sum, alleluia. Posuisti super me manum tuam, alleluja Mirabilis facta est scientia tua, alleluia.
	<i>Versus: Domine probasti me, et cognovisti me. Tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam.</i>
	<i>Bliver jeg færdig, er jeg stadig hos dig, Halleluja. Du lægger din hånd på mig, Halleluja. Det er for underfuldt til, at jeg forstår det, Halleluja. Herre, du ransager mig og kender mig. Du ved, om jeg sidder eller står.</i>
<i>Jan z Lublina</i>	Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto (Orgel)
Kyrie	<i>Missa „Virtute Magna“</i>
<i>Jacobus Clemens non Papa</i>	Kyrie eleison – Christe eleison – Kyrie eleison.
Gloria	<i>Missa „Virtute Magna“</i>
<i>Jacobus Clemens non Papa</i>	Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te, gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine Deus, Rex cælestis, Deus Pater omnipotens, Domine Fili unigenite, Jesu Christe. Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis; qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus Sanctus, tu solus Dominus, tu solus Altissimus, Jesu Christe. Cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris. Amen.

Indledningskollekt (*sunget*)

Præst Herren være med jer!
 Menighed Og med din ånd.
 Præst Kollekt
 Menighed Amen.

Epistel (*sunget*)

Præst læsning fra den Første Korinterbrev Kapitel 5 Vers 7–8

Graduale *Salmernes Bog Kapitel 118 Vers 24 og 1*

Conrad Rein Hæc dies quam fecit Dominus:
 exultemus et lætemur in ea, alleluia.

*Denne dag har Herren skabt,
 lad os juble og glæde os på den.*

Thomas Stoltzer *Versus:* Confitemini Domino, quoniam bonus:
 quoniam in sæculum misericordia eius.

*Tak Herren, for han er god,
 hans trofasthed varer til evig tid.*

Conrad Rein Hæc dies ... (*gentaget*)

Alleluja *Første Korinterbrev Kapitel 5 Vers 7–8*

Conrad Rein Alleluja.
 Pascha nostrum immolatus est Christus.
 Itaque epulemur in azymis sinceritatis et veritatis.
 Alleluia.

*Også vort påskelam er slagtet, Kristus.
 Lad os derfor fejre festen med rene og sande usyrede brød.*

Sequenz

[Dansk oversættelse:
Hans Thomissøn 1569]

<i>Jan z Lublina</i>	<i>Intonation (Orgel)</i>	
<i>Lucas Lossius (enstemmig)</i>	Victimæ paschali laudes immolent Christiani. <i>Christus Jesus for oss offrit, den loffve wi alle Christne.</i>	
<i>Jan z Lublina</i>	<i>Intonation (Orgel)</i>	
<i>Johannes Alectorius</i>	Agnus redemit oves; Christus innocens Patri reconciliavit peccatores. <i>Guds Lam haffver igenløst sine Faar; Christus uskyldig haffver forligt Gud Fader oc alle syndere.</i>	
<i>Lucas Lossius (enstemmig)</i>	Mors et vita duello conflixere mirando; Dux vitae mortuus regnat vivus. <i>Død oc liff haffve nu strid; Iiffsens høffding som var død Christus nu leffver altid skal regnere.</i>	
<i>Jan z Lublina</i>	<i>Intonation (Orgel)</i>	
<i>Johannes Alectorius</i>	Dic nobis, Maria, quid vidisti in via? Sepulchrum Christi viventis et gloriam vidi resurgentis. <i>Sig oss nu Maria hvad du haffver paa veyen seet, Jeg saa den leffvendis Christi graff oc jeg saa hans ære som vaar opstanden.</i>	
<i>Lucas Lossius (enstemmig)</i>	Angelicos testes sudarium et vestes. Surrexit Christus spes mea; præcedet suos in Galilæam. <i>Jeg saa Guds Engle oc iordeklæder til vidnisbyrd, Christus vort haab vist opstanden er, oc hand skal eder møde i Galilea.</i>	
<i>Jan z Lublina</i>	<i>Intonation (Orgel)</i>	
<i>Johannes Alectorius</i>	Credendum est magis soli Mariæ veraci quam Judæorum turbæ fallaci. <i>Mariæ rette vidnisbyrd er fast mere troligt, and alle Jødernis falske ord oc løgn.</i>	
<i>Lucas Lossius (enstemmig)</i>	Scimus Christum surrexisse a mortuis vere. Tu nobis victor Rex miserere. <i>Wi det sandelige vide, at Christ stod aff Døde, O Christi Konning forbarme dig offver oss.</i>	

Evangelium	(sunset)
Præst	Herren være med jer.
Menighed	Og med din ånd.
Præst	Ære være dig, o Herre!
Læsning fra Markusevangeliet Kapitel 16 Vers 1–7 (sunset)	

Credo	<i>Missa „Virtute Magna“</i>
<i>Jacobus Clemens non Papa</i>	Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem coeli et terræ, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum; consubstantiale Patri; per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de coelis Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in coelum, sedet ad dexteram Patris, et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos et mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum et vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam, sanctam, catholicam et apostolicam ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum et vitam venturi sæculi. Amen.

Prædiken

Fadervor (1)	Menighed (fælles bøn)
Menighedssang	<i>„Skolemesteren“ begynder og synger sammen med menigheden (uden Orgel)</i>
	DDS 220: I dødens bånd vor frelser lå

Präfationen "Presten begynder, oc Degnen suarer til." (latinsk)

Sanctus *Missa „Virtute Magna“*

*Jacobus Clemens
non Papa* Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.

Hosanna in excelsis.

Benedictus qui venit in nomine Domini.

Hosanna in excelsis.

Præsten forbereder brød og vin, mens koret synger

Formaning *Præst*

Fadervor (2) *Præst (sunget)*

Messeklokkerne ("for at de ekskommunicerede kan fjerne sig")
ringes

Indstiftelsesordene *Præst (sunget); opløftelse af nadverelementer*

Altergang

Agnus Dei *Missa „Virtute Magna“
(samtidig med altergangen)*

*Jacobus Clemens
non Papa* Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Taksigelseskollekt

Præst Herren være med jer!

Menighed Og med din ånd.

Præst Kollekt (sunget)

Menighed Amen.

Velsignelse

Præst Herren være med jer!

Menighed *rejser sig*

Præst Velsignelse

Menighed Amen.

Afslutningssalme „*Skolemesteren begynder, fortsætter sammen med menigheden*“ (uden orgel)
DDS 711: Forlen os freden, Herre, nu

Gudstjenestes afslutning *Præsten aflægger messeklaedeerne og lægger alt på plads. Så falder han igen på knæ foran alteret og takker Gud stille for sig selv.*
Menigheden går ud (uden orgelefterspil)

Medvirkende

Liturgi og prædiken	Biskop Elof Westergaard, Ribe
Kor 1	Auswahlchor der Schleswiger Domkantorei, dirigent Rainer Selle <i>synger fra orgelpulpituret introitus, graduale, alleluja og sekvens</i>
Kor 2	Vokalensemble Vest, Esbjerg, dirigent Lars Ole Mathiasen <i>synger ved alteret Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus og Agnus Dei</i>
Orgel	Birgitte Ebert, Ribe
Rekonstruktion	Professor Dr. Konrad Küster, Musikvidenskabeligt Institut, Universität Freiburg im Breisgau (Tyskland): <ul style="list-style-type: none"> • Den danske kirkeordinans, 1539/40, samt andre danske liturgiske håndbøger af 1500-tallet • Ribe Katedralskoles musikinventar (fra Hans Thomissøns tid som musikansvarlig lærer; * 1532 Hygum, † 1573 Kopenhagen))
Komponister	Alectorius (Galliculus), Johann: * o. 1490 Dresden, † efter 1520 (Leipzig?). Clemens non Papa, Jacobus: * o 1510/15, † 1555/56. Virkede bl.a. i Brügge og 's-Hertogenbosch. „Missa ,Ecce quam bonum“ udkom i 1557 og er det 'mest moderne' stykke i denne gudstjeneste. Jan z Lublina (Johannes von Lublin): * o.1490 Lublin, † o. 1550 Kraśnik (Lublin). Virkede som organist i Kraśnik og skrev en orgeltablatur i 1540, som tilpasser sig perfekt den danske højmesseordning fra efter 1540. Lossius, Lucas: * 1508 Vacha, † 1582. Virkede som lærer i Lüneburg und udgav „Psalmodia“ (1553) som luthersk liturgisk manuale. Rein, Conrad: * o. 1475 Arnstadt(?), † o. 1522 (København?). Virkede bl.a. i Nürnberg og som leder af Christian II's hofkantori. Stoltzer, Thomas: * o. 1475 Schweidnitz, † 1526 Znaim. Virkede bl.a. in Wrocław od ved det ungarske kongehof

Tysk version:

Lørdag, 18. April 2015, Slesvig Domkirke (Prædikant: Bischof Gothart Magaard)

Finder sted indenfor rammerne af Interreg IV A-projekt "Musik og religion mellem Ribe og Rendsburg" med midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

Den Europæiske Fond for Regionaludvikling
Den Europæiske Union • Vi investerer i din fremtid